

12.

**Haandværkets og Industriens
Toldudvalg 1906.**
Krølhaar.

64. **be-Nr.** Da Krølhaar atter er optaget paa det foreliggende Toldlovforslag som toldfri Artikel sammen med raa Haar etc., tillader undertegnede sig ærbødigst at henlede Lovgivningsmagtens Opmærksomhed paa følgende Fakta:

Medens Forarbejdningen af raa Haar til Krølhaar tidligere nærmest var en Husflidssag af ringe Betydning, da den Behandling, Haarene fik, var yderst primitiv, er Artiklen nu efterhaanden bleven til en betydelig Industrivare, som stiller store Fordringer til maskinel Indretning og kan afgive Beskæftigelse til en Del Mennesker. De raa Haar undergaa nu følgende Processer, forinden de blive til Handelsvaren Krølhaar: Sortering i Kvaliteter og Farver; derefter (hvad der alt sker paa Maskiner og ved Damp) Vask og i Regelen Farvning, Tørring, yderligere Rensning for Støv og Blanding, Kartning, Spinding, Krølning, Kogning for at bevare Krøllet, Tørring og endelig Tilbagespinding for at muliggøre Oppilningen, som i Regelen udføres af Forbrugerne selv. Der er altsaa for Producenten 11 Behandlinger, dog en ret betydelig Proces, lige saa stor som ved en Masse andre Varer, som man aldrig vilde tænke paa at sætte i samme Position som Raaproduktet, saa længe man da ikke helt vil gaa bort fra Toldbeskyttelse.

Hvad her anvendes af Raamateriale til Krølhaar er hovedsagelig danske Haar, og det er sikkert, at det indenlandske Forbrug heraf har medvirket til at bringe Prisen paa disse op, da Tyskerne, som tidligere omtrent vare eneste Opkøbere af danske Haar, nu have denne Konkurrence at tage Hensyn til. Som Forholdene imidlertid paa de sidste Aar have udviklet sig, viser det sig at kunne lønne sig for de udenlandske, særlig tyske, Fabrikker at opkøbe Haar her og blande dem med andre, navnlig russiske og oversøiske Haar, hvortil de have billigere Adgang end vi, og atter sælge Varen her i forarbejdet Stand, hjulpe samtidig af deres langt billigere Arbejds-kraft og store Produktion. Da de samtidig animeres af den fuldstændige Toldfrihed her, er det i Forvejen lille Marked blevet saa oversvømmet med Tilbud, at den hjemlige Industri ufravigelig maa føre en meget anstrengt Kamp for at bevare sit Marked. Lykkes dette ikke, vil Landet gaa tabt af en Del Arbejdsløn, ligesom Raavaren derved vil miste sin naturlige Afsætningskilde, uden Fordel for andre end de udenlandske Fabrikkanter.

I Overbevisning om, at en passende Told vil kunne holde Tilbudene indenfor rimelige Grænser uden dog at fordyre Varen, hvis Værdi varierer mellem ca. 2 Kroner og ca. 50 Øre pr. Pd., tillader undertegnede sig ærbødigst at andrage om en Told paa

	pr. Kilogram
forarbejdede Krølhaar, animalske og saadanne i Forbindelse med vegetabiliske Stoffer	20 Øre
helt af vegetabiliske Stoffer	8 —,

hvilket er mindre end i vort Naboland Sverige, hvor Tolden er 20 Øre pr. Kilo for begge Sorter.

Ærbødigst

Axel E. Møller.